

UNIVERSITETET I OSLO.

Det matematisk - naturvitenskapelige fakultet.

Eksamen i : FYS1210 - Elektronikk med prosjektoppgaver

Eksamensdag : 18 august 2005

Tid for eksamen : Kl. 1430 - 1730

Oppgavesettet er på 3 sider.

Vedlegg : Logaritmeblad

Tillatte hjelpemidler : Lommekalkulator.

Lærebøker: J.Millman & A.Grable: "Microelectronics" og/eller

Robert T. Paynter & B.J.Toby Boydell "Electronics Technology Fundamentals"

Ordbok Norsk-Engelsk / Engelsk - Norsk

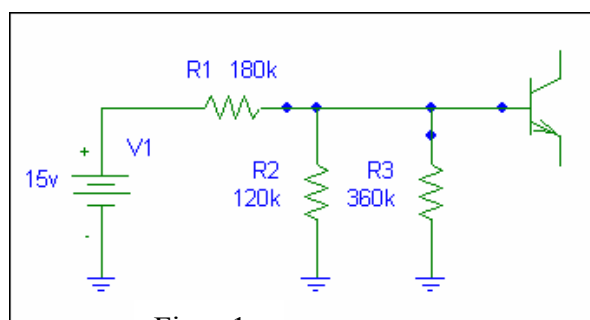
Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1

Figur 1 viser et nettverk tilkoplest basen på en bipolar transistor.

1 a) Tegn opp Thevenin-ekvivalenten for forspenningen av basen.

1 b) Beregn størrelsen på Thevenin spenningen, V_{TH} og Thevenin motstanden R_{TH} .

Figur 1

Figur 1B viser en enkel forsterker med en bipolar NPN transistor (Q1).

Transistoren har en strømforsterkning $\beta = 150$.

Batterispenningen $V_{CC} = 9$ volt.

Kollektorstrømmen $I_C = 1$ mA

Basemotstanden $R_1 = 1,1$ M Ω ,

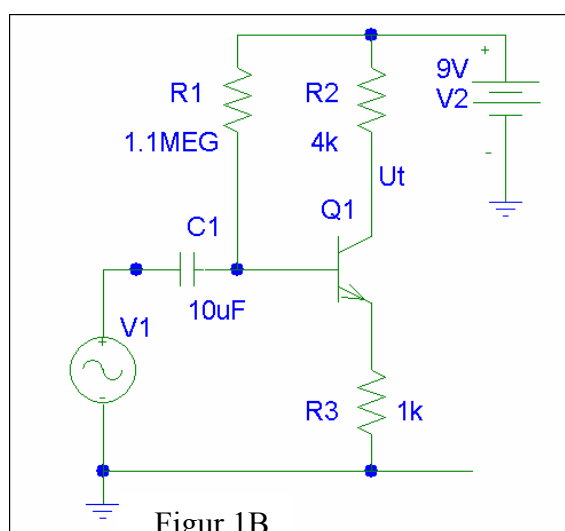
kollektormotstanden $R_2 = 4$ k Ω ,

emittermotstanden $R_3 = 1$ k Ω

1 c) Angi DC-spenningen på emitter, kollektor og base.

1 d) Hvor stor er transistorens transkonduktans g_m ? (i Siemens)

1 e) Tegn opp småsignalekvivalenten til forsterkeren i Figur 1B.

Figur 1B

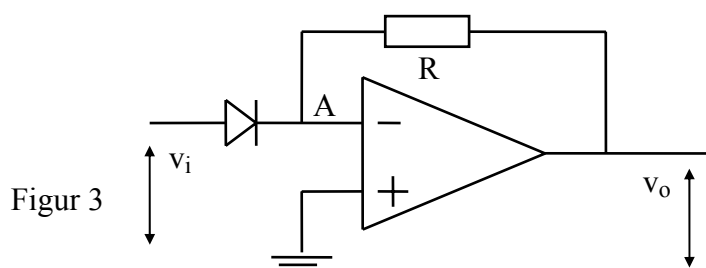
- 1 f) Beskriv kort hva du forstår ved *Miller-effekt*. Hvordan påvirker denne frekvensresponsen til en forsterker?
- 1 g) Hva blir spenningsforsterkningen til kretsen i Figur 1B for midlere frekvenser? Gi et forenklet resonnement.
- 1 h). Vi setter inn en stor kondensator i parallell med emittermotstanden R3. Hva blir spenningsforsterkningen nå?

Oppgave 2

- 2 a) Du skal bygge en forsterker ved hjelp av en OpAmp (operasjonsforsterker). Dette skal være en "ikke-inverterende" forsterker. Dvs. positivt signal på inngangen gir positivt signal ut.
Kravene til forsterkeren er som følger: Forsterkning 20 dB og ingen fasedreining ved 50 kHz. Tegn opp forsterkeren og sett på aktuelle motstandsverdier.
- 2 b) Tegn opp et diagram som viser forsterkning (dB) som funksjon av frekvens når kravene er som gitt i 2a). Bruk logaritmeblad. (Frekvensområde 1Hz – 5 MHz)
- 2 c) Du skal bestille en egnet operasjonsforsterker. Hvilke krav må du stille til Gain-Band-Width produkt (GBW).
- 2 d) Det siste kravet til forsterkeren er at signalet ikke skal være forvrengt ved 50 kHz selv med en signalspenning ut (Peak voltage) på 4 volt. Hvilke krav må du stille til "slew rate" ? (Vis beregningen av "slew rate")
- 2 e) Hvor stort er signalet på operasjonsforsterkerens *inverterende* inngang når frekvensen er 50kHz og signalet ut har en peak voltage på 4 volt ?

Oppgave 3

- 3 a) Kom frem til et uttrykk for utgangsspenningen v_o til kretsen i Figur 3.
I denne oppgaven setter vi diodestrømmen til $i_D = I_s \cdot e^{V_D/\eta V_T}$ og lar inngangsspenningen v_i være positiv i forhold til jord. Forsterkeren regnes som ideell.

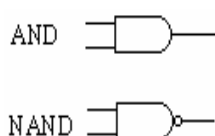
- 3 b) Dette spørsmålet er hentet fra laboppgave # 6.
Vi snur dioden i figur 3 – slik at anoden vender inn mot operasjonsforsterkeren. v_i er positiv i forhold til jord.
Motstanden $R = 4,7 M\Omega$ og $v_o = 0,5 \text{ volt}$.
Hvor stor er diodens reversstrøm?

- 3 c) Reversstrømmen i en PN-overgang skulle teoretisk være meget liten. I en praktisk diodekopling ser vi her at den er relativt ”stor”. Kan du gi en forklaring på hva som forårsaker denne ”store” reversstrømmen?
- 3 d) Tegn opp strøm/spennings - karakteristikken for en Si-diode og en Ge-diode i samme diagram. (V_D -2volt til +2volt)
- 3 e) Man arbeider stadig for å finne nye halvledermaterialer. (Siliciumcarbide og Galliumnitride er eksempler på slike materialer, begge med ”band gap” $E_G > 3eV$). Hva er det man ønsker å oppnå ved å bruke disse ”nye” materialene?
- 3 f) Hva er spesielt med en ”tunneldiode” ? Gi en kort forklaring – med henvisning til en tegning over strøm/spennings - karakteristikken.

Oppgave 4

AND og NAND			
A	B	AND	NAND
0	0		
0	1		
1	0		
1	1		

Figur 4a

Oppgave 4 er hentet fra laboratorieoppgave # 4 Enkle logiske kretser

- 4 a) Sett opp sannhetstabellen for en AND og en NAND – port. (Fyll inn i de tomme rutene for AND og NAND som vist i figur 4a)
- 4 b) Figur 4b viser en DTL - port.. (Diode –Transistor – Logikk = DTL)
Hva blir spenningen V_{ut} hvis begge inngangene (A og B) ligger uten tilkopling? (som vist på figur 4b) –
og hva blir spenningen på basis til BC547 ?
- 4 c) Hva blir spenningen V_{ut} hvis A koples til +5volt og B fortsatt er uten tilkopling?
- 4 d) Hva blir spenningen V_{ut} hvis B koples til ”jord” (0 volt) og A samtidig holdes på +5volt ?

Figur 4b

